

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 40/2006 rd

Regeringens proposition om godkännande av avtalet mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om lufttrafikföretags behandling av passageraruppgifter och överföring av dessa till Förenta staternas Department of Homeland Security och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och om tillämpning av avtalet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 21 november 2006 en proposition om godkännande av avtalet mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om lufttrafikföretags behandling av passageraruppgifter och överföring av dessa till Förenta staternas Department of Homeland Security och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och om tillämpning av avtalet (RP 260/2006 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Kaija Suvanto, utrikesministeriet

- regeringssekreterare Leena Rantalankila, justitieministeriet
- dataombudsman Reijo Aarnio
- biträdande direktör Susanna Metsälampi, Luftfartsstyrelsen
- planerare Nina Kamsani, Finnair Oy.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- inrikesministeriet
- kommunikationsministeriet.

Samband med andra handlingar

Förvaltningsutskottet har lämnat utlåtande i PNR-avtalet mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater i unionsärende U 41/2006 rd, FvUU 32/2006 rd.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner det avtal som i oktober 2006 ingicks mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om lufttrafikföretags behandling av passageraruppgifter och överföring av dessa till Förenta staternas Department of Homeland Security samt en lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och om tillämpning av avtalet.

Avtalet motsvarar i fråga om sitt huvudsakliga innehåll det tidigare avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Amerikas förenta stater från 2004, vilket Europeiska gemenskapernas domstol upphävde genom sin dom i maj 2006. Syftet med överföringen av passageraruppgifter

kvarstår som i det tidigare avtalet. Avtalets syfte är att bekämpa terrorism, därmed närstående brottslighet och andra grova gränsöverskridande brott.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och om tillämpning av avtalet. Lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft mellan Europeiska unionen och Förenta staterna. Avtalet träder i kraft den första dagen i den månad som följer på den dag då parterna utväxlat underrättelser om att de har avslutat sina interna förfaranden i detta syfte. Avtalet tillämpas temporärt från och med att det undertecknas.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner PNR-avtalet mellan Europeiska unionen och Amerikas Förenta stater och ett förslag till sättande ikraft av bestämmelser i avtalet som hör till avtalet för lagstiftningen och om tillämpning av avtalet. PNR-avtalet gäller lufttrafikföretags behandling av passageraruppgifter (Passenger Name Record) och överföring av dem till USA:s departement för inrikes säkerhet (Department of Homeland Security, DHS). Syftet är att bekämpa terrorism, därmed närstående brottslighet och andra grova gränsöverskridande brott.

Den 30 maj 2006 upphävde EG-domstolen rådets och kommissionens beslut från 2004 som medgav att PNR-uppgifter om flygpassagerare överlämnades till USA (se FvUU 32/2006 rd). Förhandlingar om ett nytt PNR-avtal inleddes när EG på grund av domstolens dom sa upp det tidigare PNR-avtalet och det upphävdes den 30 september 2006. Det nya, nu aktuella avtalet förhandlades fram på en kort tid och ska förhindra att ett avtalslöst tillstånd uppstår. Samtidigt har det säkerställts att flygtrafiken mellan EU och USA kan fortsätta säkert och utan störningar.

Enligt uppgifter till utskottet motsvarar det nya PNR-avtalet i stora drag det tidigare avtalet. Syftet med utbyte av PNR-uppgifter är detsamma som i det tidigare avtalet. Mekanismen är tidsbegränsad och gäller fram till och med den 31 juli 2007 om det inte förlängs genom skriftlig överenskommelse mellan EU och USA.

I likhet med avtalet från 2004 utgår det nya avtalet från att DHS fortfarande åtar sig att följa den amerikanska tull- och gränsskyddsmyndighetens (CBP) åtaganden när det gäller behandling och överföring av PNR-uppgifter.

De bestämmelser i PNR-avtalet som hör till området för lagstiftningen föreslås bli satta i kraft genom en blandad ikraftträdandelag. Lagen föreslås få en materiell bestämmelse som förpliktar lufttrafikföretagen att behandla och föra över passageraruppgifter i överensstämmelse med PNR-avtalet.

Genom PNR-avtalet behåller de europeiska lufttrafikföretagen sina möjligheter att bedriva kontinental flygtrafik. Samtidigt säkerställs enligt propositionen åtminstone samma datasekretessnivå som i det tidigare PNR-avtalet. Unionen har inga regler som hade förhindrat att uppgifter hade förts över om avtalet inte hade kun-

nat förhandlas fram. I så fall hade rätten att föra över uppgifter reglerats utifrån nationell lagstiftning och detaljerna i den varierar från medlemsstat till medlemsstat. Det nya PNR-avtalet garanterar dessutom likabehandling av unionsmedborgarna eftersom mekanismen gäller samtliga uppgifter i lufttrafikföretagens bokningssystem på samma villkor i hela EU.

Med hänvisning till propositionen och annan information finner utskottet förslaget nödvändigt och lämpligt. Utskottet tillstyrker PNR-avtalet. Dessutom tillstyrker utskottet lagförslaget i propositionen utan ändringar enligt vad som sägs ovan.

Förslag till beslut

På grundval av det ovanstående föreslår förvaltningsutskottet

*att riksdagen godkänner det avtal som den 16 oktober 2006 i Luxemburg och den 19 oktober 2006 i Washington ingåtts mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om lufttrafikföretags behandling av passageraruppgifter och överföring av dessa till För-
enta staternas Department of Homeland Security, och*

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 8 februari 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent
vordf. Veijo Puhjo /vänst
Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Lasse Hautala /cent
Hannu Hoskonen /cent
Esko Kurvinen /saml

Heli Paasio /sd
Mauri Salo /cent
Satu Taiveaho /sd
Tapani Tölli /cent
Ahti Vielma /saml
Tuula Väättäinen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.